

001	66	76	96	96	36	26	96	69	69	27	62	96	85	96	36	96	13	13	7	0
100	98	98	96	96	92	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	6

MIELIPIDE

LUKIJALTA

Hanhikivenniemi näyttää nyt tältä.

Pyhäjoella järjestettävä kansanäänestys

Pyhäjoelle suunnitel-tu Fennovoima Oy:n ydinvoimalahanke on muuttunut merkittävästi niistä tiedoista, joiden nojalla eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen yhtiölle myönteisestä periaateluvasta vuonna 2010.

Hankkeen perustelut ontuvat nyt sekä sähkönkulutusennus-teiden että hankkeen taloudel-lisen kannattavuuden suhteen.

Moni yhtiön osakas onkin jo jättäytynyt pois hankkeesta ja vielä jäljellä olevien on määrä ilmoittaa lokakuun loppuun mennessä halukkuutensa jatkaa hanketta Rosatomin kanssa.

Pohdittavaa aiheuttanee erityisesti investointien ajoitus. Laitoksen rakentaminen ja suurin rahantarve osuisi näille vuosille, kun talous ja erityi-sesti kuntien talous on tiukalla. Oletetut tuotot häämöttävät aikaisintaan vuodessa 2024.

Alkuperäisessä suunnitelmas-sa voimalan teho oli 1600-1800

MW ja kustannusarvio 4–6 Mrd euroa. Nyt tarjolla on Rosato-min 1200 MW:n reaktori, jonka kustannusarvio kuitenkin on jo ehkä noin 6,4 Mrd euroa.

Kannattavuudelle tämä tarkoittaisi sitä, että yhtiä MWe kohti rakentamiskustannus olisi jo noin 5,33 miljoonaa euroa, mikä paukkuu jopa yli hintalappuaan moneen kertaan korottaneen Olkiluoton 3:n tämänhetkisen arviohinnan (5,31 MWe). Mikä olisikaan lopullinen omakustannushinta tuotetulle sähkölle?

Ja kuka määräisi yhtiössä? Voisiko Rosatom halutessaan napsia osakkaita mielin määrin, vaikka enemmistön koko potista, kun keltasta hyppäävät yhtiöt laittavat osakkuutensa myyntiin?

Nyt vilkkaasti suunnitelmiaan muuttanut, omistuspohjaa ja reaktoroitittajaa vaihtava Fennovoima päivittää ympä-ristövaikutusten arviointioh-jelmaansa ja muita selvityksiä, joista työ- ja elinkeinoministeriö tulee kysymään kuntien kantaa uudelleen.

Naapurikuntiakaan ei ole unohdettu. Fennovoiman toimitusjohtaja apulaisineen kierteleee valtuustoissa jutte-lemassa mukavia ja valamassa päättäjiin uskoa horjuvaan ja alati muuttuvaan hankkeeseen, juuri nyt sopivasti yva-asioiden käsittelyn alla.

Kuntalaisten, varsinaisten asianosaisten mielipiteen selvittäminen on äärimmäisen tärkeää, siksi Pro Hanhikivi ry on aloittanut kansanäänes-tysvaatumuksen valmistelun Pyhäjoen kunnassa.

Kun allekirjoituksia aloittee-seen viikonvaihteessa kerättiin Pyhäjoen messuilla, saatiin jäl-leen varsin selvästi todeta, ettei moni uskalla julkisesti ja omalla nimellään ilmaista mielipidet-tään, ei edes tilanteessa, jossa allekirjoitus kansanäänestys-

väitöksen ei ole kannanotto ydinvoiman puolesta tai vastaan, vaan ainoastaan tahdonilmaisu siitä, että kuntalaisia on asiassa kuultava.

Kuntalaisten mielipiteen puolueetonta miittamista toivoo kuitenkin moni, myös ydinvoiman kannattaja, joka haluaisi asian selvyvän.

Toisaalta eräskin kuntamme pitkäaikaisista päättäjistä silti totesi, ettei kuntalaisten mie-lipidettä voi tällaisessa asiassa kysyä, koska he päättävät vain tunteella.

Ovatko kuntalaiset tällä logiikalla siis kykenemättömiä ottamaan kantaa tärkeisiin ja isoihin asioihin, jotka heitä konkreettisesti koskettavat? Vai onko kyse siitä, että oikeasti ei uskalleta kuulla kuntalaisten mielipiteitä, vaikka Fennovo-i-man teettämien kyselytutki-musten julistetaan viestivän hankkeen vankkaa kannatusta? Miksipä ei annettaisi kaikkien täysi-ikäisten kuntalaisten ilmaista kantansa, luotettavasti ja riippumattomasti?

Juuri nyt on oikea aika järjestää Pyhäjoella kansanää-nestys ydinvoimahankkeesta ja perusteltua arvioida asiaa kokonaan uudelleen, jo senkin vuoksi, että kaikki ydinvoima-rakentamisen perustelut, heik-kouksineen ja vahvuuksineen voitaisiin käydä läpi monipuoli-sesti ja huolellisesti, toisin kuin edellisellä kerralla, jolloin Fennovoiman hanke tarjoiltiin pyhäjokisille houkuttelevasti ”hopealautasella”, vain myön-teisiä puolia korostaen.

Nyt kun monet lupaukset ovat osoittautuneet aivan liian optimistisiksi ja on huomattu niiden perustuneen virheellisiin tietoihin, voi toivoa asiaa tarkas-teltavan myös terveen kriittisesti.

Pro Hanhikivi ry
Helena Majjala
Katja Sipilä
Hanne Tyybäkinoja

Trendisokeus vähentää kulutusta ja työpaikkoja

Ylivahvojen markkinointi-koisteojen luoma harha markkinatarpeista leviää kuin sokerihumala kaupan va-likoimasuunnitteluun. Tiimari hävitti 550 työpaikkaa ja isoissa keskusliikkeissäkin kuohuu.

Monikansallinen ylivoima tehoviljelee kaupat ja jyrää pienten talousalueiden omat ekosysteemit. Toisin kuin oletetaan, netti ei ole uhka, vaan mahdollisuus rikastaa tarjontaa ja kasvattaa kulutusta sekä perinteisen viestinnän tehoa.

Lamahysteria toteuttaa itse-ään leikkaamalla kulutuksen tervettä rakenteita. Isous pitää haastaa pienten markkinoiden osaamisella, sillä enemmistölle kauppa ja päivän lehti ovat yhä parhaat käyttöliittymät.

Aikuisväestön vapaa os-tovoima on suurempi kuin valtiotalouden vinokuorma, ja se kasvaa yhä. Myös nuoret perheet panostaisivat pie-nempiin kaupassa tehtäviin elämysmatkoihin, jos sellaisia olisi tarjolla. Mitä enemmän tarjontaa ja rahaa syntyy, sitä enemmän sitä jää kaikille.

Hyvien aikojen ja katteiden kasvattama levybisnes käy hyvänä esimerkkinä. Se tuhosi terveet rakenteensa antautu-malla isojen monikansallisten jättien kermavaahdotukseen. Cd-levyn ylihintu hidasti laite-hankintoja. Järkevästi ajattele-vat lapsiperheet ja aikuisväestö eivät voineet ostaa musiikkia, kun c-kasetti ajettiin liian nopeasti markkinoilta. Sama kohtalo uhkaa nyt cd-levyä.

Taksvärkki kuuluu kouluihin

Aleksi Hernesniemi ihmetteli (Maaseudun Tulevaisuus 20.9.), mikä taksvärkipäivän tarkoitus kouluissa on.

Alkuperäinen Taksvärkin idea on osoittaa solidaari-suutta kehitysmaiden lapsille ja nuorille. Aito Taksvärkki on Suomessa koululaisten omasta aloitteesta vuonna 1967 lähtenyt liike. Se on suomalais-ten nuorten oma kehitysyh-teistyötä – suoraan nuorelta nuorelle.

Kansalaisjärjestöt ovat osa suomalaista yhteiskuntaa ja niillä on nykyään tärkeä rooli Suomessa koululaisten omasta aloitteesta vuonna 1967 lähtenyt liike. Se on suomalais-ten nuorten oma kehitysyh-teistyötä – suoraan nuorelta nuorelle.

Kansalaisjärjestöt ovat osa suomalaista yhteiskuntaa ja niillä on nykyään tärkeä rooli Suomessa koululaisten omasta aloitteesta vuonna 1967 lähtenyt liike. Se on suomalais-ten nuorten oma kehitysyh-teistyötä – suoraan nuorelta nuorelle.

Koulujen on kansainvälisyys-kasvatuksella tarkoitus ohjata

oppilaita globaaliin vastuuseen, oikeudenmukaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittami-seen. Taksvärkkiä tehdessä tätä opitaan käytännön työhön kautta.

Taksvärkkiin osallistuva oppilas näkee konkreettises-ti, millainen vaikutus hänen omalla työllään on. Kaikki Taksvärkki ry:n kampanjaan osallistuvat oppilaat saavat painetun oppaan muodossa tietoa siitä, minne kerätyt varat menevät, mitä niillä teh-dään ja keitä nuoret hyödyn-saajat ovat.

Taksvärkki ry ei kerää rahaa nuorilta. Nuoret ansaitsevat tekemästään taksvärkkityöstä palkkion, jonka he lahjoittavat kehityksmaan nuorten tukemi-seen. Vaihtoehtoisesti koulu voi järjestää lipaskeräyksen esimerkiksi tapahtumassa, kadulla tai naapurustossa.

VIERASKOLUMNI

Maantiede merkitsee

Suomi on mittasuhteiltaan laaja, pienten paikallisyhte-i-söjen maa. Päätöksenteko ei tätä enää havaitse. Paikallisia olosuhteita ja alueitaista vaihtelua ei haluta tai osata tunnistaa. Ilmiöt oletetaan samankaltaisiksi kaikkialla.

Kun yhteiskunnan alueelli-sen organisoitumisen olemat-tomaan tuntemiseen yhdistyy vaihtoehdoton usko suuruuden logiikkaan, tehdään päätöksiä, jotka kuorivat palveluita ja vaikutusmahdollisuuksia paikallisyhteisöistä. Keskittä-misen ja hallintoalueiden suu-rentamisen oletetaan edistävän itsestäänselvsti tehokkuutta ja kansalaisten yhdenvertaista kohtelua.

Yhä useampi kansalainen joutuu kuitenkin toteamaan, että häntä syrjitään asuin-paikan perusteella, koska päätöksentekijät eivät enää ota huomioon etäisyyksiä. Esimerkiksi matkalla sairaa-laan tapahtuvat synnytykset todennäköisesti lisääntyvät.

Pinnistelevää äitiä ei välttä-mättä lohduta, että kymmenien kilometrien päässä siintää suuri synnytyssairaala, kun entiseen vähän pienempää olisi ollut muutaman kilometrin matka.

Liian monia uudistuksia tehdään hallinnollisen lais-kuuden ja henkilöstön muka-vuudenhalun lähtökohdista. Kansalaisten paras on toissijai-nen. Maantieteen huomiotta jättävä mekaaninen pyrkimys yhdenvertaisuuteen synnyttää lisääntyvästi epäoikeudenmu-kaisuutta.

Viime aikoina on keskusteltu vilkkaasti nuorten syrjäyty-mi-sestä. Sen käsittely pelkältään yleisenä ei kuitenkaan tavoita oleellista: nuorten syrjäyty-misen vaikutussyhteet ovat erilaisia erilaisissa paikallisyhte-isöissä. Niitä on tarkasteltava omanlaisesti esimerkiksi Hel-singin lähiöissä, pikkukaupun-kien keskuustoissa tai syrjäisen maaseudun kylissä.

Vaikka ilmiö on samanni-minen, sen luonne erilaisissa maantieteellisissä ympäris-töissä vaihtelee. Ilman tämän tunnistamista ja huomioon ottamista jätetään herkästi yleisen pohdinnan tasolle, joka ei välttämättä tavoita erilaisia paikallisyhteisöissä elävien nuorten arjen kipukohtia.

VERKOSSA SANOTTUA

Lihaton lokakuu ei innosta

Utinen (24.9.) Lihaton lokakuu kerää tuhatpäin osallistujia ja ai aikaan epätavallisen kiivasta sanailua sekä MT:n verkkolehdestä että fb:ssä.

Osa kommentoijista pohti rauhalliseen sävyyn lihansyön-nin vaikutuksia terveyteen tai ympäristöön, osa tyytyi huute-lemaan puslista.

Eritie muun muassa ilmoit-taa, että protestoit kampanjaa syömällä lihaa joka päivä. ”Oli-han tämä valot pois päiväkin ja silloin laitoin joka puolelle valoja niin paljon kuin pystyin.”

Nimimerkki Ei oo heleppua kirjoittaa: ”Minusta on vasten-mielistä tehdä melkein joka asiasta sellainen että vaaditaan kaikkia muitakin tekemään samoin - tietty itselle suodaan erityisvapauksia. Haiskahtaa aina niin diktatuurilla.”

Pietari P ehdottaa valmisruu-atonta kuukaudesta: Jos luovutta-i-sin kuukaudeksi valmisruuista ja tehtäisiin itse ruokamme niin se varmaan avaisi mo-nien silmät siitä mitä todella syömmme. Kokata voisi perheen kanssa yhdessä, tämä parantaisi perheiden yhteenkuuluvuutta samalla kun opittaisiin hyödyli-siä kansalaistaitoja.”

Valtaosa kommentoijista haluaa valmistaa liharuokaa loka-kuussakin.

HANNU KATAJAMÄKI
on Vaasan yliopiston aluetieteen profes-sori.
hannu.katajamaki@uva.fi

Fb:ssä uu-tisen näki yli 3800 henkilöä ja se keräsi runsaat 30 kommenttia.

Niistä suuressa osassa epäi-ttiin lihattoman lokakuun jär-kevyyttä. Moni muistutti kohta alkavasta hirvennäestäytyksestä, joka tuottaa pakastimen täytettä useaan kottaloutueen.

”Mikäs muotiuttu tämänkin on. Tietenkin syön lihatuo-teita, tärkein proteiininlähde. Mitä seuraavaksi, vedetön syyskuu, jauhoton marraskuu, mausteeton joulukuu?”

”En todellakaan ole mukana, eilen teurastettiin sonni ja hir-vennestsästyus alkoi kohta.”

”Ei puhuttakaan lihatto-masta lokakuusta, tai mistään muustakan kuukaudesta! Höpö höpö.”

”Vähä niinku tipaton tammi-kuu, sitäkin viettävät ne, joilla on asian kanssa jonkinlainen ongelma.”

Mielipiteensä lihattomasta lokakuusta voi kertoa vastaa-malla MT:n verkkolehden vii-kon kysymykseen osoitteessa www.maaseuduntulevaisuus.fi.

MAIJA ALA-SIURUA

JAANA KANKAANPÄÄ